

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Control
& Finance

nota

Jaarrapportage Belastingdienst 2022

Persoonsgegevens

Aanleiding

Bijgaand treft u de tekenversie van de jaarrapportage 2022 van de Belastingdienst aan. Met deze rapportage verantwoordt de Belastingdienst zich over de uitvoering van het jaarplan 2022. De rapportage wordt, na aanbidding van het jaarverslag van Financiën (IX), met de Tweede Kamer gedeeld. U heeft eerder de leesversie van deze rapportage ontvangen (4 mei).

Datum
16 mei 2023

Notanummer
2023-0000119261

Beslispunten

- Gaat u akkoord met de verzending van de jaarrapportage 2022 en de bijlagen? Wij verzoeken u dan de aanbiedingsbrief te ondertekenen.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

- Bijlagen**
1. Aanbiedingsbrief
 2. Jaarrapportage (schoon)
 3. Jaarrapportage (met wijzigingen)
 4. Jaarverslag rulings
 5. In control statement

Kernpunten

- In de aanbiedingsbrief is nog een passage opgenomen over de beoogde wijzigingen in de besturing van de Belastingdienst. U ontvangt hierover ook een separate nota.
- De jaarrapportage volgt de opzet en vormgeving van het jaarplan 2022. Hoofdstuk 1 bevat de rode draad van de rapportage: wat heeft de dienst op hoofdlijnen bereikt? Hoofdstuk 2 en 3 bevatten concrete beschrijvingen van de activiteiten uit het jaarplan 2022, samengevat in activiteitentabellen.
- Ten opzichte van de leesversie zijn in de jaarrapportage enkele zaken aangepast, o.a. naar aanleiding van uw commentaar. Deze aanpassingen zijn opgesomd onder de toelichting.
- De audit van de ADR op deze jaarrapportage ontbreekt nog, omdat de ADR zijn oordeel baseert op de definitieve versie van de jaarrapportage. Op basis van intensieve afstemming met de ADR (laatstelijk 11 mei 2023) verwachten wij een positief rapport, dat in de week van 22 mei beschikbaar zal zijn. Mocht deze planning niet gehaald worden, dan wordt u zo spoedig mogelijk geïnformeerd.
- Wel is helaas tijdens de checkronde van de ADR ontdekt dat niet alleen de concept-jaarrapportage, maar ook het jaarverslag een foutief cijfer bevat, waarbij het cijfer in het jaarverslag niet meer kan worden gecorrigeerd. Ons voorstel is dit expliciet te benoemen in de jaarrapportage.

17.05.23

Ahlhorst

Mee

→ grag

leus

- De planning is om het rapport naar aanleiding van de op 5 april mei 2022 aangenomen Motie Idsinga over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven bij de jaarrapportage te voegen zoals aan de TK toegezegd. Dit rapport wordt gelijktijdig met deze nota separaat aan u voorgelegd.
- De daadwerkelijke verzending van de jaarrapportage en de bijlagen zal plaatsvinden nadat de ADR-audit beschikbaar is gekomen.

Toelichting

Bij de vorige versie had u nog een aantal opmerkingen en vragen:

- *In de oplegnota vroeg u naar het verschil tussen het ontwerp en de definitieve versie van de bijlage 'rapport boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven'.*
U wordt hierover in een separate nota over dit rapport geïnformeerd.
- *U vroeg naar meer informatie over FSV in het voorwoord.*
Het feit dat 90.000 burgers zijn in 2022 geïnformeerd dat ze geen of een verklaarbaar effect hebben gehad van FSV is toegevoegd aan het voorwoord (zie p2 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).
- *In de brief over schade-, herstel- en tegemoetkomingsbeleid FSV die op 16 april aan de Tweede Kamer is verzonden, zijn overigens recentere cijfers op dit punt opgenomen.*
- *U vroeg wanneer de erfbelastingaangiften digitaal kunnen worden afgehandeld*
De aangiften erfbelasting komen op papier en digitaal binnen. Burgers kunnen voor het doen van aangifte erfbelasting gebruik maken van 'Mijn Belastingdienst' (digitaal). De behandeling van de aangiften erfbelasting (aanslagregeling) is 100% handmatig. Dat heeft onder andere te maken met de akten (testamenten) die gelezen moeten worden door de behandelfunctionaris en daarnaast een aantal administratieve handelingen voor het opleggen van de juiste aanslag. Eén aangifte kan leiden tot meerdere aanslagen. Het systeem SEA kan op dit moment niet automatisch een juiste aanslag opleggen.
- *De verwachting is dat op lange termijn (mogelijk binnen 3-5 jaar) met de nodige aanpassingen zeer eenvoudige aangiften (10%-15%) geautomatiseerd behandeld kunnen worden, maar dat vraagt om onder andere aanpassing van de systemen.*
Gegeven dat er onzekerheden zijn in de planning van de automatisering, stellen wij voor de tekst in de jaarrapportage op dit punt te houden op: *Aangiften erfbelasting worden nog handmatig behandeld* (zie p16 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).
- *U verzocht de meest actuele cijfers rond de betalingsachterstanden van de coronaschulden toe te voegen.*
Om consistente cijfers naar de Tweede Kamer te sturen stellen wij voor de cijfers – met peildatum 27 februari 2023 – te laten staan. Dit komt overeen met eerdere Kamerbrief over de coronaschulden. Tweede helft van mei gaat er opnieuw een brief naar de Tweede Kamer, waarin de meest actuele cijfers worden gemeld. Om in de jaarrapportage tussentijds (net weer) andere cijfers te melden, lijkt ons niet verstandig.
- *Wel hebben we in de tekst verduidelijkt dat de gekozen peildatum samenhangt met eerdere communicatie richting de Tweede Kamer, en dat we de Tweede Kamer periodiek informeren over de ontwikkeling van de*

- 11 coronabelastingschuld (zie p20 en p24/25 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).
 - *U wees bij de passage op handhaving BOR over de voorgenomen wijzigingen BOR en Voorjaarsnota.*
- 11 Er is een verwijzing naar de Voorjaarsnota opgenomen waarin de voornemens rond de BOR staan (zie p21 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).
 - *Onder het kopje 'aankoop verhuuld vermogen' vroeg u of de opbrengst van verhuuld vermogen niet € 400 miljoen is.*
- 11 De genoemde opbrengst aankoop verhuuld vermogen van € 114 miljoen is de opbrengst in 2022 (en wordt ook genoemd in de bijlage 'rapport boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven').
In 2021 was de opbrengst overigens inderdaad met € 489 miljoen duidelijk hoger dan in 2022. Dergelijke opbrengsten vanwege correcties fluctueren echter van jaar tot jaar, waarbij de opbrengst in 2021 extra hoog was vanwege één grote opbrengst van € 300 miljoen.
 - *Bij het kopje 'verbeteringen toezicht achteraf' vroeg u naar een concrete planning en deliverables.*
- 11 Dit is toegevoegd aan de tekst (zie p30 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).
 - *U vroeg om een nadere uitleg bij de term gamification.*
- 11 Dit is toegevoegd: *een methode om in spelvorm nieuw gedrag te oefenen en te leren* (zie p34 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage).

Andere aanpassingen:

- 11 • Naast de aanpassingen naar aanleiding van uw opmerkingen is de tekst op nog enkele punten iets aangepast vanwege commentaar van andere partijen, waaronder de ADR. Het gaat hierbij niet om grote wijzigingen, maar vooral om verduidelijkingen en een enkel keer om een aanscherping van een cijfer.
- 11 • Helaas is recent tijdens de checkronde van de ADR gebleken dat niet alleen in de concept jaarrapportage, maar ook in het jaarverslag (in de bedrijfsvoeringsparagraaf) een foutief getal is opgenomen. Deze fout is zelf ontdekt n.a.v. vragen van ADR over de onderbouwing van de cijfers. Het aantal burgers dat tot en met eind 2022 geïnformeerd is over reden van FSV-registratie (Motie Marijnissen 2, MM2) is namelijk circa 225.000, maar in beide teksten stond abusievelijk 240.000.
- 11 • De gemaakte fout is veroorzaakt doordat in de periode dat het jaarverslag werd opgesteld, recentere informatie beschikbaar is gekomen over het aantal MM2-geïnformeerde burgers. Helaas is wel het aantal geïnformeerde burgers geactualiseerd, maar is in de tekst niet de peildatum aangepast.
- 11 • In overleg met FEZ en DGRB is bezien of het nog mogelijk was het juiste getal in het jaarverslag op te nemen. Dit bleek helaas niet mogelijk, omdat het jaarverslag op het moment van ontdekken van de fout (einde van donderdag 11 mei jl.) al bij de drukker lag.
- 11 • In afstemming met de ADR is ons voorstel om in de Jaarrapportage het juiste getal van 225.000 geïnformeerde burgers te melden, maar hierbij een voetnoot toe te voegen (zie p6 in de bijgevoegde track-changes-versie van de jaarrapportage):
In het jaarverslag 2022 is abusievelijk vermeld dat tot en met eind 2022

240.000 burgers zijn geïnformeerd over waarom zij geregistreerd stonden in FSV conform motie Marijnissen 2. Dit getal van 240.000 heeft echter betrekking op een recentere peildatum dan 31 december 2022.

Uiteindelijk zijn de laatste brieven in het kader van Motie Marijnissen 2 eind maart 2023 verstuurd en zijn circa 260.000 burgers geïnformeerd over waarom zij geregistreerd stonden in FSV.

- De ADR heeft aangegeven onze voorgestelde transparante communicatie te waarderen en dat de ontdekte fout niet leidt tot een opmerking in hun audit bij de Jaarrapportage.
- Wij zullen evalueren wat we kunnen doen in het proces van aanlevering en verwerking van cijfers om in de toekomst dergelijke fouten te voorkomen. We denken hierbij in elk geval aan het werken met bronbestanden voor de Belastingdienstbijdragen aan het jaarverslag. In zo'n bestand – dat bijvoorbeeld al voor de tabellen, maar nog niet de tekst, in de jaarrapportage wordt gebruikt – wordt van elk gerapporteerd cijfer onder andere de bron en peildatum vastgelegd. Dit vergemakkelijkt de controles en verkleint de kans op fouten.

Aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief is ook een passage toegevoegd over de besturing van de Belastingdienst. Gelijktijdig met verzending van de jaarrapportage zal ter introductie van het programma Besturing Belastingdienst een bericht gepubliceerd worden op het intranet van de Belastingdienst. Er is voor gekozen om gelijktijdig ook de Tweede Kamer hierover te informeren, met de toezegging om hier nader op in te gaan in de stand-van-zaken-brief van september.

Bijlagen

Naast de aanbiedingsbrief (bijlage 1) en de jaarrapportage (bijlage 2) sturen wij – na uw akkoord – ook de volgende documenten mee naar de Tweede Kamer:

- Jaarverslag Rulings (bijlage 4): Overeenkomstig toezegging aan de Tweede Kamer stuurt de staatssecretaris van Financiën sinds 2018 een jaarverslag over de rullingpraktijk naar de Tweede Kamer. Dit verslag ziet op alle rulling met een internationaal karakter en omvat zowel rulings met grote ondernemingen als met ondernemingen uit het midden- en kleinbedrijf. Het jaarverslag geeft beknopt weer welke belangrijke ontwikkelingen en beleidsstandpunten met betrekking tot de rullingpraktijk er in het rapportagejaar waren. Voorts wordt ingegaan op het aantal ontvangen en afgedane verzoeken en met welk resultaat.
In het rapport zijn enkele beperkte tekstuele aanpassingen gedaan ten opzichte van de vorige versie die u heeft ontvangen.
- In Control Statement (bijlage 5): Over 2022 is voor het eerst een In Control Statement (ICS) afgegeven aan de Belastingdienst. In het ICS staat hoe het eind 2022 gesteld is met de kwaliteit van beheersing van de financiële processen en controles. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om de interne beheersing binnen de Belastingdienst te verbeteren. Het eerste ICS van de Belastingdienst is een belangrijke stap, die de ontwikkeling van de beheersing van de Belastingdienst zichtbaar maakt.
U heeft de ICS-verklaring ook bij de vorige versie van de jaarrapportage ontvangen; er is niets in gewijzigd.
- Auditrapport ADR: Overeenkomstig de toezegging aan de Tweede Kamer doet de ADR ook deze keer onderzoek naar de onderbouwing van de

jaarrapportage. Het rapport van de ADR – dat nu nog niet beschikbaar is omdat de ADR maximaal een week reactietijd heeft na oplevering van de definitieve jaarrapportage - zal als bijlage worden meegezonden met de jaarrapportage aan de Kamer.

Op basis van intensieve afstemming met de ADR over concept-rapportages is onze verwachting dat de ADR zal onderschrijven dat we alle onderwerpen uit het jaarplan 2022 hebben behandeld in de jaarrapportage (volledigheid) en dat alle feitelijke beweringen, cijfers en indicatoren in de rapportage goed zijn onderbouwd (juistheid). Mocht dit onverhoopt anders zijn, dan wordt u zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

De definitieve ADR-rapportage wordt in de week van 22 mei verwacht.

- Rapport boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven: Het rapport zal worden bijgevoegd in navolging van de op 5 april 2022 aangenomen motie Idsinga en uw eerdere toezegging om jaarlijks over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven bij de jaarrapportage te rapporteren. In een afzonderlijke nota wordt u separaat over dit rapport geïnformeerd.

Communicatie

De afdeling Corporate Dienst Communicatie van de Belastingdienst (CDC) zal in afstemming met de departementale directie Communicatie de (interne en externe) communicatie van de jaarrapportage verzorgen. Hierbij zullen de volgende lijnen worden gehanteerd:

- Er zal een artikel op het intranet en de corporate website van de Belastingdienst worden geplaatst.
- Er zal in overleg met uw online woordvoerder een bericht opgesteld worden voor uw social media kanalen en/of het LinkedIn-account van de Belastingdienst.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Doc. nr.	Datum	Naam document
1	31-1-2023	Nota - stasFB - Voorstel over de uitvoering van de motie Idsinga c.s. over jaarlijkse inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven
2	25-4-2023	Nota - stasFB - Concept jaarrapportage 2022 Belastingdienst
3	15-5-2023	Nota - stasFB - Rapport inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022 (motie Idsinga)

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

DG Belastingdienst
Concerndirectie
Uitvoerings- en
Handhavingsbeleid

Persoonsgegevens

nota

Voorstel voor de uitvoering van de motie Idsinga c.s. over jaarlijkse inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven

Datum
31 januari 2023

Notanummer
2023-0000022847

Bijlagen

1. Nadere toelichting bij voorstel voor uitvoering van de motie Idsinga
2. Tekst motie Idsinga
3. Bijlage moties en toezeggingen aanbestedingsbrief Jaarplan 2023

Aanleiding

Op 5 april 2022 heeft de Tweede Kamer een motie van Kamerlid Idsinga aangenomen die de regering verzoekt om jaarlijks inzage te geven in het aantal, de aard en de omvang van boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven, en wat de resultaten daarvan zijn geweest, waarbij het voorbeeld van de Amerikaanse aanpak als inspiratiebron kan gelden¹. In de beleids- en uitvoeringsbrief van juni 2022² hebt u aangegeven voornemens te zijn om ieder jaar in de jaarrapportage over het Jaarplan Belastingdienst te rapporteren over de in de motie gevraagde gegevens en resultaten, en hiermee te beginnen in de jaarrapportage in 2023. In deze nota is het voorstel opgenomen hoe de motie uitvoering te geven.

Beslispunt

Bent u akkoord met de uitvoering van de motie Idsinga c.s. conform het voorstel in deze nota?

Kernpunten

- De Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (UHS) van de Belastingdienst vormt het vertrekpunt voor de rapportage over de in de motie Idsinga gevraagde gegevens in de jaarrapportage 2022 (zie Toelichting).
- Voor een scherpe afbakening blijven we voor de uitvoering bij de letterlijke tekst van de motie. We rapporteren alleen over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven en plaatsen dit in de context van de UHS en de manier waarop de Belastingdienst uitvoering geeft aan handhaving en het toezicht daarbinnen. Hiervoor vindt een uitvraag plaats bij de directies MKB, Grote Ondernemingen, Particulieren en de FIOD.
- Voor de begripsbepaling van fraude in het kader van deze motie wordt de Kamerbrief Fraudeaanpak Belastingdienst van 17 juni 2021³ gebruikt als uitgangspunt. Fraudebestrijdingsinitiatieven worden aangeduid als de repressieve maatregelen (initiatieven) in het intensief toezicht, waarbij sprake is van het detecteren en aanpakken van grofschuldig of opzettelijk handelen in het fiscale domein. Specifiek worden de initiatieven betrokken die zijn gericht

¹ Kamerstukken II 2021-2022, 31066, nr. 993.

² Kamerstukken II 2021-2022, 32140, nr. 119.

³ Kamerstukken II 2020-2021, 31066, nr. 851.

05-02-23
Akkoord
wel
uitgebreid
toelichting
in de
bespreking
Muc

op de onderwerpen m.b.t. (fiscale) fraudebestrijding uit het Jaarplan Belastingdienst 2022 en de fiscale fraude-onderwerpen uit de 'jaarschijf' 2022 van het handhavingsarrangement.

- De in de motie gevraagde gegevens worden opgeleverd over het jaar 2022. Over de uitkomsten wordt gerapporteerd in de jaarrapportage Belastingdienst 2022, die in mei 2023 naar de Tweede Kamer gaat. De inzichten uit de uitvraag bij buitenlandse belastingdiensten (om conform het verzoek in de motie inspiratie op te doen, zie bijlage 1) worden betrokken bij de verdere invulling van deze motie en de uiteindelijke rapportage.
- De uitvoering van de motie Idsinga vindt hierna jaarlijks plaats via de jaarrapportage, conform het verzoek in de motie.

Toelichting

- Tijdens het commissiedebat van 30 maart 2022 is het rapport Analyse niveau toezicht achteraf⁴ besproken. Naar aanleiding daarvan is de motie Idsinga opgesteld en op 5 april 2022 aangenomen.
- Het vertrekpunt waarmee de rapportage over de in de motie Idsinga gevraagde gegevens in de jaarrapportage 2022 wordt ingeleid, is de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (UHS) van de Belastingdienst: *De Belastingdienst streeft ernaar dat burgers en bedrijven zoveel mogelijk uit eigen beweging bereid en in staat zijn (fiscale) regels na te leven, zonder dwingende en kostbare acties van de Belastingdienst (compliance). De Belastingdienst voert toezicht uit volgens de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie, langs de lijnen van handhavingsregie, waarbij een keuze wordt gemaakt uit (een mix van) verschillende handhavingsinstrumenten (waaronder het instrument boekenonderzoeken).*
- Fraudeaanpak (intensief toezicht en opsporing) draagt bij aan het vertrouwen in het belastingstelsel en maakt deel uit van de UHS.
- Inzichten over de aantallen, aard, omvang en resultaten van boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven zijn beperkt uit de systemen en de management- en bestuurlijke informatie van de Belastingdienst te halen. Er kan bovendien op meerdere manieren invulling worden gegeven aan de motie, omdat boekenonderzoeken (een onderdeel van het toezicht) en fraudebestrijdingsinitiatieven nadrukkelijk een relatie hebben met de andere handhavingsinstrumenten binnen de bredere UHS. Daarom wordt in deze nota een voorstel voor afbakening gedaan en bevat de nota een voorstel over welke gegevens gerapporteerd wordt in de rapportage n.a.v. de motie Idsinga, aangaande boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven.
- M.b.t. de aard, aantallen, omvang en resultaten van boekenonderzoeken wordt het volgende uitgevraagd bij de betreffende directies:
 - Aantallen: alle (afgeronde) boekenonderzoeken in 2022⁵, dus ook steekproefboekenonderzoeken en (andere) boekenonderzoeken (algemeen, dus niet specifiek binnen de fraudeaanpak);
 - Aard: de in 2022 afgeronde boekenonderzoeken uitgesplitst per doelgroep (segment);

⁴ Kamerstukken II 2021-2022, 03419, nr. 133.

⁵ Voor GO geconsolideerd naar maximaal 1 onderzoek per entiteit per jaar.

- Omvang: gemiddeld in het kalenderjaar 2022 aantal uren besteed aan boekenonderzoeken door controlemedewerkers, uitgesplitst per doelgroep;
- Resultaten:
 - De bruto correctieresultaten naar aanleiding van in 2022 afgeronde boekenonderzoeken;
 - Opgelegde vergrijpboetes⁶: aantallen uitgesplitst per middel, directie, doelgroep en de hoogte hiervan.
- Ook geven de directies inhoudelijke toelichting bij de inzichten uit de geleverde cijfers over boekenonderzoeken, met daarin een korte terug- en vooruitblik en een toelichting die ziet op de plek, de reden en beoogde effecten van de (verschillende type) boekenonderzoeken in relatie tot de andere handhavingsinstrumenten binnen de bredere UHS.

Fraudebestrijdingsinitiatieven

- De uitvraag voor informatie over de fraudebestrijdingsinitiatieven is eveneens zowel kwantitatief als kwalitatief van aard;
- Ten aanzien van de fraudebestrijdingsinitiatieven in het kader van de rapportage n.a.v. de motie Idsinga worden de volgende fraude-onderwerpen uit het Jaarplan 2022 en de jaarschijf 2022 van het handavingsarrangement betrokken:
 - Verhuld vermogen;
 - Onverklaarbare uitgaven;
 - Risicovolle netwerken;
 - Btw-fraude, BTW-carrouselfraude en BTW-fraude met jong gebruikte auto's;
 - Turboliquidaties;
 - Samenwerking in RIEC's, LSI en MIT;
 - Fraude in de zorg⁷;
 - Fiscale aspecten coronasteunmaatregelen.
- Een voorwaarde voor het betrekken van een fraudebestrijdingsinitiatief bij deze motie is dat het initiatief een goedkeuring moet hebben d.m.v. een formeel besluit binnen de Belastingdienst;
- Ook als er op bepaalde (van de hierboven genoemde) fraude-onderwerpen geen of weinig initiatieven/activiteiten hebben plaatsgevonden in 2022 rapporteren we daarover via deze motie, met een toelichting hoe dit komt en met daarbij een korte vooruitblik. Deze (kamerbreed aangenomen) motie verzoekt namelijk om openheid in en transparantie over de fraudebestrijdingsinitiatieven van de Belastingdienst;
- M.b.t. de begrippen aard, aantallen, omvang en resultaten van deze fraudebestrijdingsinitiatieven wordt het volgende uitgevraagd voor wat betreft de fraude-onderwerpen die bij de uitvoering van de motie betrokken worden:
 - Aard:

⁶ Niet alleen naar aanleiding van boekenonderzoeken, zie bijlage 1.

⁷ De resultaten van de initiatieven op dit fraude-onderwerp zullen zeer beperkt zijn. In de verklaring bij de cijfers wordt opgenomen dat er vanuit de Belastingdienst beperkte activiteiten/initiatieven ondernomen – kunnen – worden bij de aanpak van (fiscale) fraude in de zorg door de beperkte juridische mogelijkheden voor gegevensdeling met het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) en het stilgelegde signalenproces binnen de Belastingdienst, zoals eerder aan de Kamer gemeld (Kamerstukken II 2021-2022, 28828, nr. 133). Daar waar er wel resultaten uit de verschillende activiteiten en initiatieven op dit onderwerp in 2022 behaald zijn, worden ze uiteraard benoemd. Dit alles past bij de in de motie gevraagde transparantie.

- Beschrijving fraude initiatief; wat zien we gebeuren?
- Waar en hoe doet dit fenomeen zich voor? Voor zover bekend: bij welke middelen/doelgroepen?
- Aantallen:
 - Welke initiatieven waren er in 2022 in uitvoering door de Belastingdienst tegen dit fraude initiatief?⁸
 - Hoeveel van de boekenonderzoeken vonden er binnen de fraudeaanpak plaats?
- Omvang:
 - Bij benadering: het aantal uur door medewerkers bij de Belastingdienst besteed aan de verschillende werkzaamheden per fraude-onderwerp/fenomeen rondom de fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022⁹;
 - Bij benadering: het fiscaal belang (nadeel) in belasting en grondslag over de gehele populatie en de in het initiatief betrokken/opgepakte posten;
 - (FIOD) het aantal bestede fiscale opsporingsuren;
 - (FIOD) cijfers over aantallen meldingen vanuit de Belastingdienst aan de FIOD i.h.k.v. protocol melding en afdoening van fiscale delicten (AAFD) zoals geregistreerd in Proces Systeem Fraudesignalen (PSF) vanaf de fase "afstemmingsoverleg" (uitgesplitst naar de directies MKB, P en GO);
- Resultaten:
 - Vergrijpboetes en bruto correctieresultaten (zie *boekenonderzoeken*);
 - (FIOD) aantallen bij het OM ingeleverde proces-verbalen;
 - (FIOD) het percentage van de proces-verbalen dat heeft geleid tot een rechterlijke uitspraak/transactie;
 - (FIOD) belangrijkste hoogtepunten uit het Jaarbericht van de FIOD, vergelijkbaar met hoe de FIOD deze informatie nu aanlevert voor in de jaarrapportage (voorheen voortgangsrapportage) van de Belastingdienst over het Jaarplan.
- Een inhoudelijke toelichting bij de inzichten uit de geleverde cijfers over fraudebestrijdingsinitiatieven met daarin een korte terug- en vooruitblik en een toelichting die ziet op de plek, de reden en beoogde effecten van de fraudebestrijdingsinitiatieven in relatie tot de andere handhavingsinstrumenten binnen de bredere UHS van de Belastingdienst;
- Een onderdeel van deze uitvraag is het verzoek om enkele voorbeeldcases¹⁰ aan te dragen voor een aantal fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022. Dit moet leiden tot het - in het kader van transparantie over en zichtbaarheid van de fraudeaanpak van

⁸ Rekening houdend met wat er hierover met de buitenwereld gedeeld kan worden.

⁹ Omdat (de bestuurlijke informatie (BI) van) de Belastingdienst niet is ingericht op het rapporteren over fraude-onderwerpen en fraude-bestrijdingsinitiatieven is hier onvermijdelijk sprake van (enige) afbakeningsproblematiek en is afgrenzing tussen de verschillende onderwerpen/initiatieven soms lastig. Daarom volstaat een schatting.

¹⁰ Het gaat hier om voorbeeldcases waarin op een beschrijvende manier toelichting wordt gegeven op een fraudebestrijdingsinitiatief in de praktijk (dus niet noodzakelijkerwijs met een cijfermatige onderbouwing) die we kunnen en willen delen met de buitenwereld.

de Belastingdienst - ter illustratie opnemen van 3 of 4 voorbeeldcases in de rapportage naar aanleiding van de motie Idsinga.

Proces

- Na akkoord van u op het voorstel voor de uitvoering van de motie Idsinga, volgt zo spoedig mogelijk de uitvraag aan de betreffende directies met het verzoek om de - conform het voorstel uit deze nota - gevraagde informatie uiterlijk 1 maart 2023 op te leveren.
- Vervolgens wordt de rapportage opgesteld, waarbij nadrukkelijk aandacht zal zijn voor de duiding van en toelichting bij de opgeleverde cijfers en inzichten uit de uitvraag. De rapportage zal daarna meegaan met de jaarrapportage 2022 Belastingdienst om medio mei 2023 aan te bieden aan de Tweede Kamer.
- In de jaarrapportage 2022 Belastingdienst komt de stand van zaken van het Actieplan Toezicht eveneens aan de orde. De samenhang hiertussen wordt bewaakt. Dat geldt tevens voor de samenhang met het programma Versterking Fraudeaanpak.
- Voor de rapportage n.a.v. de motie Idsinga in de volgende jaarrapportages (dus over het jaar 2023 en verder) kan worden onderzocht of en zo ja welke andere invulling aan de motie Idsinga gegeven zou kunnen worden, en welke veranderingen in de BI en/of P&C-cyclus hiervoor mogelijk en gewenst zouden zijn. Op basis daarvan kan dan worden bepaald hoe de jaarlijks terugkerende uitvraag eruit zou kunnen komen te zien.

Communicatie

De rapportage over de in de motie gevraagde gegevens en resultaten over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven zal in mei 2023 via de jaarrapportage 2022 Belastingdienst aan de Tweede Kamer worden verzonden.

Politiek/bestuurlijke context

Tijdens het commissiedebat van 7 september jl.¹¹ vroeg het Kamerlid Idsinga hoe het ervoor staat met de uitvoering van zijn motie. U heeft toen toegezegd in het vierde kwartaal van 2022 de Tweede Kamer hierover te informeren. Ook tijdens een schriftelijk overleg van 29 november jl.¹² vroegen leden van de VVD hoe de motie Idsinga wordt uitgevoerd. In de bijlage 'moties en toezeggingen' bij de aanbiedingsbrief van het Jaarplan 2023¹³ is deze toezegging afgedaan (zie bijlage 3).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹¹ Kamerstukken II 2020-2021, 31066, nr. 851.

¹² Kamerstukken II 2022-2023, 31 935.

¹³ Kamerstukken II 2022-2023, 31066, nr. 1145

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concurrendirectie Control &
Financiën

nota

Concept jaarrapportage 2022 Belastingdienst

Persoonsgegevens

Aanleiding

Bijgaand treft u de leesversie van de jaarrapportage 2022 van de Belastingdienst aan (bijlage 1), alsmede de (concept)aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer (bijlage 2). Met deze rapportage verantwoordt de Belastingdienst zich over de uitvoering van het jaarplan 2022. De rapportage wordt, na aanbieding van het jaarverslag van Financiën (IX), met de Tweede Kamer gedeeld. Deze concepten worden aan u voorgelegd voor **een eerste beoordeling**. Na verwerking van uw commentaar ontvangt u op 12 mei de stukken ter ondertekening.

Beslispunten

- Kunt u zich vinden in de toon en inhoud van de aanbiedingsbrief bij de jaarrapportage 2022 (bijlage 1)?
- Gaat u akkoord met het verzenden van de voorgestelde bijlagen met de jaarrapportage 2022?

Kern

- De jaarrapportage is in lijn met het jaarverslag 2022 van het ministerie van Financiën en afgestemd op uw recente stand-van-zakenbrief Belastingdienst aan de Kamer.
- De jaarrapportage volgt de opzet en vormgeving van het jaarplan 2022. Hoofdstuk 1 bevat de rode draad van de rapportage: wat heeft de dienst op hoofdlijnen bereikt? Hoofdstuk 2 en 3 bevatten concrete beschrijvingen van de activiteiten uit het jaarplan 2022, samengevat in activiteitentabellen.
- De meeste van de voorgenomen activiteiten zijn in 2022 gerealiseerd. Een beperkt deel schuift door naar 2023 of later. De toon van de rapportage is positief en zelfbewust, met nadruk op wat bij de Belastingdienst goed gaat.
- Met de jaarrapportage biedt u ook een aantal andere documenten aan: het In Control Statement 2022 van de Belastingdienst (zie bijlage 3), het jaarverslag 2022 Rulings met een internationaal karakter (zie bijlage 4), en een overzicht rondom boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven (Motie Idsinga). Dit overzicht ontvangt u tegelijk met de tekenversie van de jaarrapportage op 12 mei.
- Ook wordt de audit van de ADR op deze jaarrapportage bijgevoegd. Deze vraaggestuurde audit richt zich op volledigheid en juistheid. De ADR levert begin mei haar bevindingen op.

Datum

25 april 2023

Notanummer

2023-0000103779

Bijlagen

1. Jaarrapportage 2022
2. Aanbiedingsbrief
3. ICS BD
4. Jaarverslag Rulings met een internationaal karakter
5. Drukproef jaarrapportag

Afkeurd,
m.i. a
Afkeurd hele
idee suggestie
of
vraag

gme

P.S. Goed werk!

07/05/23

- De jaarrapportage is opgemaakt door een externe vormgever. Om een indruk te geven van de vormgeving, vindt u bijgevoegd (bijlage 5) ook de drukproef van de jaarrapportage. De opmaak van deze drukproef is gebaseerd op een eerdere versie van de rapportage. Bijlage 1 bevat de meest actuele tekst.

Bijlagen

Naast de aanbestedingsbrief en de jaarrapportage sturen wij na uw ondertekening op 12 mei ook vier bijlagen mee naar de Tweede Kamer:

- Auditrapport ADR: Overeenkomstig de toezegging aan de Tweede Kamer doet de ADR ook deze keer onderzoek naar de onderbouwing van de jaarrapportage. Het rapport van de ADR zal, als bijlage worden meegezonden met de jaarrapportage aan de Kamer. U ontvangt het rapport bij aanbesteding van de tekenversie. De ADR is op dit moment nog bezig met het rapport. We streven ernaar dat het een 'schoon' rapport wordt, wat wil zeggen dat de ADR kan onderschrijven dat we alle onderwerpen uit het jaarplan 2022 hebben behandeld in de jaarrapportage (volledigheid) en dat alle feitelijke beweringen, cijfers en indicatoren in de rapportage goed zijn onderbouwd (juistheid).
- In Control Statement: Over 2022 is voor het eerst een In Control Statement (ICS) afgegeven aan de Belastingdienst. In het ICS staat hoe het eind 2022 gesteld is met de kwaliteit van beheersing van de financiële processen en controles. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om de interne beheersing binnen de Belastingdienst te verbeteren. Het eerste ICS van de Belastingdienst is een belangrijke stap, die de ontwikkeling van de beheersing van de Belastingdienst zichtbaar maakt.
- Rapport boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven: Het rapport is in navolging van de op 5 april 2022 aangenomen motie Idsinga en uw eerdere toezegging om jaarlijks over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven bij de jaarrapportage te rapporteren. In combinatie met de jaarrapportage geeft dit rapport inzicht in de activiteiten van de dienst om de naleving van de fiscale regels met toezicht en fraudebestrijding te bevorderen. De Belastingdienst moet het rapport intern nog vaststellen. U ontvangt deze bijlage tegelijk met de tekenversie van de jaarrapportage.
- Jaarverslag Rulings: Overeenkomstig toezegging aan de Tweede Kamer stuurt de staatssecretaris van Financiën sinds 2018 een jaarverslag over de rulingpraktijk naar de Tweede Kamer. Dit verslag ziet op alle ruling met een internationaal karakter en omvat zowel rulings met grote ondernemingen als met ondernemingen uit het midden- en kleinbedrijf. Het jaarverslag geeft beknopt weer welke belangrijke ontwikkelingen en beleidsstandpunten met betrekking tot de rulingpraktijk er in het rapportagejaar waren. Voorts wordt ingegaan op het aantal ontvangen en afgedane verzoeken en met welk resultaat. Het Jaarverslag Rulings (zie bijlage 4) is inhoudelijk klaar, maar zal voor verzending nog worden opgemaakt.

Communicatie

De afdeling Corporate Dienst Communicatie van de Belastingdienst (CDC) zal in afstemming met de departementale directie Communicatie de (interne en externe) communicatie van de jaarrapportage verzorgen. Hierbij zullen de volgende lijnen worden gehanteerd:

- Er zal een artikel op het intranet en de corporate website van de Belastingdienst worden geplaatst.
- Er zal in overleg met uw online woordvoerder een bericht opgesteld worden voor uw social media kanalen en/of het LinkedIn-account van de Belastingdienst.

Planning

- Na 4 mei 2023: verwerken van uw commentaar op jaarrapportage en aanbiedingsbrief;
- 12 mei 2023: u ontvangt de tekenversie;
- 19 mei 2023: de jaarrapportage wordt aangeboden aan de TK.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

DG Belastingdienst
Concerndirectie
Uitvoerings- en
Handhavingsbeleid

nota

Rapport inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022 (motie Idsinga)

Persoonsgegevens

Aanleiding

Bijgaand treft u het rapport aan met inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022 (m.b.t. de op 5 april 2022 aangenomen motie Idsinga). U heeft in de Beleids- en uitvoeringsbrief van juni 2022 en de aanbiedingsbrief bij het Jaarplan 2023 de Kamer geïnformeerd dat u voornemens bent ieder jaar in de jaarrapportage te rapporteren over de in de motie Idsinga gevraagde gegevens en resultaten, en hiermee te beginnen in de jaarrapportage over het jaarplan BD 2022. Het voorstel hoe uitvoering te geven aan deze motie is 9 februari jl. met u besproken. Hierbij bieden we u de eerste rapportage aan waarin we uw eventuele suggesties nog zullen verwerken.

Datum

15 mei 2023

Notanummer

2023-0000118645

Bijlagen

1. Rapportage
2. Nota voorstel hoe uitvoering te geven aan verzoek om jaarlijkse inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven (het ontwerp van de motie Idsinga)

Beslispunten

- Bent u akkoord met bijgaand Rapport inzage in gegevens over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven in 2022 (bijlage 1)? Dit betreft een uitwerking van de motie Idsinga.
- Gaat u akkoord met de verzending van de rapportage als bijlage bij de aanbiedingsbrief van de jaarrapportage 2022?
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota en de eerdere nota (bijlage 2) over dit onderwerp, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Ja
Ja
Ja
17.05.23
Ale...
Me

Kernpunten

- De definitieve versie van de rapportage zal bij de stukken m.b.t. de jaarrapportage 2022 worden gevoegd, waarmee de toezegging aan de TK gestand kan worden gedaan.
- Het rapport is in navolging van de op 5 april 2022 aangenomen motie Idsinga en uw eerdere toezegging aan de Tweede Kamer om jaarlijks over boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven bij de jaarrapportage te rapporteren. In combinatie met de jaarrapportage geeft dit rapport inzicht in de activiteiten van de dienst om de naleving van de fiscale regels met toezicht en fraudebestrijding te bevorderen. De belangrijkste kenmerken zijn:
 - De focus in de rapportage ligt op de boekenonderzoeken en fraudebestrijdingsinitiatieven. Maar dit nadrukkelijk wel binnen de context van de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (UHS) en de inzet van de totale handhavingmix.

- o Door de gekozen afbakening van fraudebestrijdingsinitiatieven (overeenkomstig de uitgangspunten over transparantie conform eerdere voorstel/ontwerp dat op 9 februari jl. met u is besproken; zie bijlage 2), wordt ook over enkele fraude-onderwerpen gerapporteerd waar geen of weinig activiteiten op zijn ontplooid in 2022.
- o Inzage in aantallen boekenonderzoeken, correctieopbrengsten, aantallen opgelegde vergrijpboetes, aangemelde zaken FIOD, processen-verbaal ingeleverd bij het OM, aantal keer door het OM overgegaan tot vervolging, over uitsluitend het jaar 2022.
- o Er worden ter illustratie acht recente praktijkvoorbeelden bij de fraudebestrijdingsinitiatieven genoemd.

Toelichting

De rapportage is opgesteld langs de lijnen van het oorspronkelijke voorstel/ontwerp dat op 9 februari jl. met u is besproken. Er heeft een intensief afstemmingstraject plaatsgevonden binnen de Belastingdienst en het ministerie. Het voorstel is voor de volledigheid als bijlage bij deze nota bijgevoegd. Zowel die nota, als deze nota, zullen - indien u daar bij de nota van de tekenversie jaarrapportage 2022 mee akkoord gaat - conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's openbaar worden gemaakt.

Communicatie

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.